

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821203401
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3821203401.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti o maloletého D. J., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov, matka: Y. J., nar. X.X.XXXX, bytom Q., F. XX/X a otec: neuvedený, o návrhu W. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., F. XX/X, o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, za účasti zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza, takto

rozhodol:

I. Maloletého D. J., nar. XX.X.XXXX, zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, W. E., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom Q., F. XX/X.

II. Navrhovateľka, W. E., je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého D. v rovnakom rozsahu ako rodičia, je oprávnená a povinná mať maloleté dieťa pri sebe, vykonávať nad ním dohľad, sústavne a dôsledne starať sa o jeho výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj a má právo v bežných veciach maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

III. Matka, Y. J., nar. X.X.XXXX, je povinná platiť na výživu maloletého D., mesačné výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza.

IV. S účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia sa ruší uznesenie Okresného súdu Prievidza č.k. 12P/34/2021-41, zo dňa 6.9.2021.

V. U r č u j e nad výchovou maloletého D. po dobu 1 roka, výchovné opatrenie - dohľad, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom, podaným na súd dňa 31.8.2021, ktorý upresnila telefonickým podaním z č.l. 32, dňa 31.8.2021, žiadala, aby súd zveril maloletého D. do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že obaja rodičia maloletého sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony, matka je psychiatrický pacient a nedokáže sa o maloletého postarať. Maloleté dieťa (v tom čase na Novorodeneckom oddelení Nemocnice s poliklinikou v Prievidzi so sídlom v Bojniciach /ďalej aj len „NsP“) môže byť prepustené do domácnosti a má záujem sa o neho starať a zabezpečovať mu každodennú starostlivosť spolu s jeho rodičmi, ktorým je aj opatrovníkom a s ktorými býva v 1,5 izbovom byte, v ktorom má maloletý vytvorené podmienky pre riadny vývoj. Súčasne podaným návrhom takisto žiadala, aby súd dočasne zveril

maloletého D. neodkladným opatrením do jej náhradnej osobnej starostlivosti a to až do rozhodnutia vo veci samej.

2. Matka maloletého sa na pojednávanie neustanovila zo zdravotných dôvodov, návrh vo veci samej aj spolu s prílohami a poučením o jej procesných právach a povinnostiach jej bol doručený. Z vypočutia matky kolíznym opatrovníkom mal súd zistené, že matka maloletého súhlasí s tým, aby jej maloletý syn bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Za splnenia podmienok ust. § 180 Civilného sporového poriadku pojednával súd vo veci v neprítomnosti matky maloletého.

3. Kolízna opatrovníčka sa na pojednávaní k návrhu navrhovateľky v celom rozsahu pripojila, keďže nebol zistený nikto iný z rodiny maloletého dieťaťa, kto by bol spôsobilý a ochotný túto funkciu vykonávať, než navrhovateľka, ktorá má vytvorené v mieste svojho bydliska podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého. Vzhľadom na skutočnosť, že spolu s navrhovateľkou býva i matka maloletého dieťaťa spolu s maloletým a takisto domnelý otec maloletého D., navrhla, aby súd nariadil nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, a to po dobu 1 roka.

4. Zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza, ktorý do konania vstúpil podaním zo dňa 13.9.2021, sa po vykonanom dokazovaní s podaným návrhom navrhovateľky stotožnil, žiadal, aby súd zveril maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, matke uložil vyživovaciu povinnosť v minimálnej zákonnej výške a nariadil nad výchovou maloletého D. dohľad po dobu 1 roka.

5. Dokazovaním vykonaným na pojednávaní, vypočutím navrhovateľky, kolízneho opatrovníka a zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza a oboznámením obsahu spisu, osobitne návrh č.l. 1, lustrum v sociálnej poisťovni na navrhovateľku, matku maloletého a na domnelého otca D. E. č.l. 10 až 13, lustrácia v REGO na maloletého č.l. 15, lustrácia v Registri priestupkov č.l. 25-27, odpis registra trestov na navrhovateľku, správa kolízneho opatrovníka č.l. 34, správa NsP č.l. 35, rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 4Ps/4/2019-114, uznesenie č.l. 41, rodný list maloletého č.l. 49, fotokópia spisu tunajšieho súdu sp.zn. 9Ps/2/2021, správa Psychiatrického oddelenia NsP č.l. 58, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

6. Dňa 27.8.2021 sa matke, Y. J., narodil syn D. J., v ktorého v rodnom liste nie je ako jeho biologický otec nikto uvedený.

7. Z vyjadrenia navrhovateľky na pojednávaní a takisto z výpovede matky pred kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že otcom maloletého D. by mal byť D. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je synom navrhovateľky a ktorý býva spolu s ňou a takisto s matkou maloletého dieťaťa a maloletým D. v jednej domácnosti, v 1,5 izbovom byte.

8. Domnelý otec maloletého D. bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 4Nc54/97-13, zo dňa 9.9.1997, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.9.1997, pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Vo vyššie uvedenom konaní ustanovil súd D. E. hmotnoprávneho opatrovníka v osobe navrhovateľky, ktorej súčasne vymedzil rozsah práv a povinností pri opatrovaní D. E.. V súčasnosti sa vedie na tunajšom súde, pod sp.zn. 9Ps/2/2021, na návrh domnelého otca maloletého D., konanie o vrátenie spôsobilosti na právne úkony u D. E.. V predmetnej veci doposiaľ rozhodnuté nebolo.

9. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza, č.k. 4Ps/4/2019-114, zo dňa 21.7.2020, obmedzil súd matku maloletého Y. J. v spôsobilosti na právne úkony tak, že táto nie je spôsobilá nakladať so svojím hnutelným a nehnuteľným majetkom, spravovať svoj majetok, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, vysloviť súhlas alebo odmietnuť poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z.z. alebo dať súhlas alebo nesúhlas so sociálnym riešením jej stavu. Za opatrovníka súd matke maloletého určil W. E., navrhovateľku, ktorej súčasne v rozhodnutí vymedzil rozsah jej práv a povinností pri opatrovaní matky maloletého.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že po narodení maloletého D., nebola jeho matka, ktorá je psychiatrickým pacientom, spôsobilá zabezpečiť osobnú starostlivosť svojmu maloletému synovi, bolo potrebné nevyhnutne zabezpečiť rýchlú právnu úpravu smerujúcu k starostlivosti o maloletého. Matka ako aj označovaný otec maloletého sú obmedzení v spôsobilosti na právne úkony a preto v súčasnosti nedávajú záruku riadnej starostlivosti o maloletého. So zverením maloletého nielen do dočasnej

náhradnej osobnej starostlivosti, ale aj do náhradnej osobnej starostlivosti, navrhovateľka súhlasila a takisto proti tomu nemal výhrady ani domnelý otec maloletého. Z vyššie uvedených dôvodov, v čase keď maloletý D. sa ešte nachádzal na Novorodeneckom oddelení NsP, súd nariadil vo veci neodkladné opatrenie uznesením č.k. 12P/34/2021-41, zo dňa 6.9.2021, na základe ktorého bol maloletý D. odovzdaný, za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke.

11. Lustráciou v sociálnej poisťovni (č.l. 10-13) mal súd zistené, že navrhovateľka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 403,70 eur mesačne, Matka maloletého D. je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 245,80 eur mesačne a domnelý otec maloletého, D. E., je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 355,90 eur mesačne.

12. Lustráciou v registri priestupkov mal súd zistené, že navrhovateľka v tomto registri nemá žiaden záznam, rovnako ako matka maloletého a takisto domnelý otec maloletého.

13. Zo správy NsP, zo dňa 31.8.2021, mal súd zistené, že maloletý sa narodil z prvej gravidity Y. J., ktorá bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení pre depresívnu poruchu a na gynekologickom oddelení pre hroziaci predčasný pôrod. Maloletý D. bol po narodení krátko resuscitovaný. Nález pri prvovýšetrení zodpovedá ľahkej nezrelosti a diabetickej fetopatii (poškodenie dieťaťa cukrovkou matky). Doterajší priebeh hospitalizácie maloletého zodpovedá uvedeným skutočnostiam: dieťa vyžadovalo dychovú podpornú liečbu, infúznú liečbu, a hradenie cukru, minerálov a antibiotík. Prejavovalo aj abstinenčné prejavy z ukončenia matkinej terapie s nutnosťou tlmenia.

14. Zo správy kolízneho opatrovníka, doručenej súdu dňa 3.9.2021, mal súd okrem iného zistené, že spisovú dokumentáciu maloletého dieťaťa úrad na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately eviduje od augusta 2021, z dôvodu žiadosti Novorodeneckého oddelenia NsP o prešetrenie vo veci maloletého D., na základe čoho začali v rodine vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Matka maloletého počas rozhovoru uviedla, že otcom maloletého je D. E.. Uviedla tiež, že z dôvodu, že nie je schopná zabezpečiť starostlivosť o dieťa, navrhuje, aby starostlivosť maloletému zabezpečovala matka označovaného otca, W. E., pretože sa poznajú a pred narodením dieťaťa v jej domácnosti aj žila. Vykonanou terénnou sociálnou prácou v domácnosti navrhovateľky bolo zistené, že rodina žije v 1,5 izbovom nájomnom byte, v ktorom je kuchynská linka, obývačka, ktorá slúži aj na spanie pre navrhovateľku a izba pre matku maloletého dieťaťa s označovaným otcom a sociálne zariadenie. Byt je zariadený starším typom nábytku. Počas šetrenia bola hygiena a čistota na požadovanej úrovni. Maloletý má pripravenú výbavičku v izbe matky, dostatočné množstvo ošatenia, hygienických prostriedkov, kočík a novorodeneckú postieľku. Označovaný otec maloletého uviedol, že pracuje vo firme Carcustics v Novákoch na dve pracovné zmeny a jeho mesačný príjem je vo výške 490 eur, pričom poberá aj invalidný dôchodok. Vyjadril sa, že je pozbavený svojprávnosti, čo má záujem v budúcnosti zmeniť. Súhlasil tiež s tým, aby osobnú starostlivosť maloletému zabezpečovala jeho matka. Navrhovateľka počas pohovoru takisto uviedla, že matka maloletého nie je schopná samostatne sa starať o dieťa, pričom má záujem zabezpečovať starostlivosť maloletému D.. Sociálnym šetrením v domácnosti navrhovateľky bolo zistené, že maloletý má v jej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie každodenných potrieb. Aktuálne, vzhľadom na situáciu, keď matka a označovaný otec nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť maloletému, čo verbalizovali aj počas osobného stretnutia, odovzdanie maloletého do starostlivosti navrhovateľky nebude v rozpore so záujmom maloletého D..

15. Na pojednávaní pred súdom navrhovateľka okrem iného uviedla, že na podanom návrhu trvá. Domnelý otec stále nie je zapísaný v rodnom liste maloletého. Chce, aby jej budúca nevesta, matka maloletého D., sa vyliečila. Táto má psychické problémy. O maloletého sa nedokáže riadne postarať a preto ona sama má záujem poskytnúť maloletému všetko potrebné. Starostlivosť o maloletého dokáže zvládnuť aj sama, zdravotné problémy nemá. V súčasnosti bývajú v 1,5 izbovom nájomnom byte, no jej syn si podal pred asi mesiacom žiadosť o pridelenie dvojizbového bytu, do ktorého by sa presťahovali. Jej syn si podal žiadosť o vrátenie spôsobilosti na právne úkony, pretože sa liečiť nepotrebuje a v súčasnosti ani neužíva žiadne lieky, nepije, nefajčí, nie sú s ním žiadne problémy. Matka maloletého užíva lieky, keď ju to „chyťí“, zvykne byť agresívna, vulgárna, nadáva, často sa len tak zoberie z domu preč, keď má vybaviť aj nejaké veci, tieto nevybaví. Keď užíva lieky, zvykne byť kľudná, tieto užíva pod jej dozorom. Bábätko má svoju vlastnú izbu, v ďalšej izbe sa zdržiavajú ostatní traja členovia domácnosti. Jej synovi

umožňuje voľný prístup k maloletému. Pokiaľ ide o matku, tejto umožňuje prístup k maloletému pod jej dohľadom. Je na starobnom dôchodku a teda vie veci zariadiť tak, aby matka mala prístup k dieťaťu len vtedy, keď je „v poriadku“. Viac ako matka jej so starostlivosťou o maloletého pomáha jej syn, ktorý ide s maloletým aj k lekárovi, kúpiť maloletému nejaké veci a podobne. Matka v podstate o dieťa záujem neprejavuje. Na matku musí dávať pozor, konflikty v ich domácnosti nevznikajú, nehádajú sa. Vzťah medzi maloletým a domnelým otcom maloletého je dobrý. Matka maloletého takisto domnelého otca maloletého poslúchne, voči nemu agresívna nebýva. Uviedla tiež, že matka nemá žiaden majetok a takisto okrem invalidného dôchodku, žiaden iný príjem. Matka si mesačne dopláca za lieky sumu 11-12 eur, iné osobitné náklady nemá. Pokiaľ ide o maloletého D., tomuto dopláca mesačne za mlieko, ktoré mu predpisuje detský lekár, sumu 9 -10 eur a za plienky mesačne minie sumu 40-50 eur.

16. Kolízny opatrovník na pojednávaní okrem iného uviedol, že vykonal šetrenie v domácnosti navrhovateľky, kedy bolo zistené, že bytové a sociálne podmienky sú vyhovujúce pre starostlivosť o maloleté dieťa. Stará matka od narodenia dieťaťa prejavuje o neho záujem, venuje sa mu. Označovaný otec dieťaťa taktiež prejavil záujem byť zapísaný v rodnom liste maloletého dieťaťa. V rámci šetrenia bolo zistené, že maloletý má samostatnú postieľku, dostatočné množstvo ošatenia, drogériu. Návrh navrhovateľky považujú za dôvodný a preto navrhujú, aby bol maloletý zverený do NOS navrhovateľke, s tým, že navrhujú matke uložiť platiť na výživu maloletého mesačne sumu 30% zo sumy životného minima, ktoré bude poukazovať na účet úradu práce. Matka bola aj v minulosti vedená na úrade s tým, že mala problémové správanie, je psychiatrický pacient a bola umiestnená aj v reedukačnom zariadení, z ktorého často utekala, porušovala pravidlá, často bola hľadaná, túlala sa. Úrad bude v rodine vykonávať pravidelné šetrenia, o čom bude podávať súdu správu. Naposledy boli v domácnosti matky pred tým ako súd vo veci nariadil neodkladné opatrenie. Boli takisto dohodnutí navštíviť domácnosť navrhovateľky aj v deň pred pojednávaním, navrhovateľka im však telefonicky oznámila, že ide s maloletým na poradňu, z dôvodu ktorého sa vtedy nestretli. Môže však potvrdiť, že dieťa má v mieste bydliska navrhovateľky vytvorené všetky podmienky pre to, aby mohlo byť o neho po každej stránke postarané. Správanie matky však bolo vždy rizikové a preto by bolo potrebné, aby súd vo veci takisto nariadil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého dieťaťa po dobu 1 roka. Pokiaľ by súd rozhodol o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti (ďalej len „NOS“) navrhovateľky. Rodinu by v každom prípade kontrolovali, v závislosti od potreby by rodinu navštevovali, a to aj viackrát za mesiac.

17. Zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávaní okrem iného uviedol, že návrh na zverenie maloletého do NOS navrhovateľky sa javí byť dôvodný. Záujem maloletého vyžaduje, aby mu bola poskytnutá osobná starostlivosť, ktorú je ochotná mu poskytovať jeho stará matka. Navrhol zveriť maloletého do NOS starej matke, vzhľadom však na špecifické prostredie jej domácnosti takisto navrhol, aby súd rozhodol aj o výchovnom opatrení - dohľade nad výchovou maloletého po dobu 1 roka. Takisto navrhol, aby súd v prípade, že maloletý bude zverený do NOS navrhovateľky, súd uložil matke maloletého dieťaťa platiť na jeho výživu výživné v minimálnej zákonnej výške.

18. Podľa § 45 ods. 1 veta prvá zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

20. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

21. Podľa § 45 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

22. Podľa § 45 ods. 6 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo takto maloleté dieťa zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

23. Podľa § 45 ods. 7 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

24. Podľa § 45 ods. 8 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné, rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

25. Podľa § 45 ods. 9 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

26. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené pomery oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Základným predpokladom zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je, že takéto opatrenie je v záujme dieťaťa. Záujem dieťaťa sa posudzuje objektívne, t. j. správanie rodičov musí byť v rozpore najmä s ustanoveniami § 28, 29 a 30 Zákona o rodine. Jedným z práv a povinností rodičov je povinnosť sústavne a dôsledne sa starať o výchovu dieťaťa, jeho zdravie, výživu a všestranný vývoj. Ak rodičia túto starostlivosť zanedbávajú alebo nie sú ju schopní poskytnúť, súd môže zveriť dieťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby.

29. Zhodnotiac výsledky dokazovania, dospel súd k právnomu záveru, že je v záujme mal. D., aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke.

30. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že biologická matka maloletého z dôvodu zdravotných problémov (psychiatrický pacient) nie je spôsobilá zabezpečovať osobnú starostlivosť svojmu synovi. Nemá k tomu vytvorené takisto ani žiadne materiálne predpoklady (nemá vyriešenú bytovú otázku, je nemajetná a jej pravidelný mesačný príjem nepostačuje ani na pokrytie všetkých jej potrieb a potrieb maloletého). Matka si súčasnú situáciu, v ktorej sa nachádza v priebehu konania uvedomovala a preto súhlasila so zverením mal. D. do NOS navrhovateľke, ktorú dobre pozná, pretože v jej domácnosti žila už pred narodením maloletého a ktorej dôveruje. Osobnú starostlivosť maloletému nedokáže zabezpečiť podľa vlastného vyjadrenia ani domnelý otec maloletého, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. V rodine maloletého dieťaťa sa nenašiel nikto, kto by bol ochotný a spôsobilý osobnú starostlivosť maloletému poskytovať, okrem navrhovateľky, ktorá v súčasnosti zastáva funkciu hmotnoprávneho opatrovníka jednak u matky maloletého dieťaťa a takisto u svojho syna. Z vylúču navrhovateľky na pojednávaní mal súd preukázané, že táto je spôsobilá a takisto ochotná zabezpečiť maloletému dieťaťu všestrannú starostlivosť v rámci NOS. Súd nezistil nijaké okolnosti, ktoré by bránili navrhovateľke vo výkone osobnej starostlivosti u maloletého. Navrhovateľka nie je obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, zdravotné problémy nemá, naopak osobnosťami a morálnymi predpokladmi a takisto spôsobom svojho života zaručuje, že NOS bude vykonávať v záujme mal. dieťaťa. Preto súd zveril maloletého D. do NOS navrhovateľke, ktorej súčasne v rozsudku vymedzil aj rozsah jej práv a povinností vo vzťahu k maloletému.

31. Berúc do úvahy súčasné možnosti a schopnosti matky maloletého D., ktorá je nemajetná, poberateľkou nízkeho invalidného dôchodku a ktorá má vážne zdravotné problémy a súčasné odôvodnené potreby maloletého (mlieko, plienky, hygienické potreby, ošatenie), s prihliadnutím na vek maloletého a takisto s prihliadnutím aj na príjmové pomery navrhovateľky a domnelého otca maloletého, ktorý tiež žije v domácnosti navrhovateľky a náklady v domácnosti navrhovateľky, určil súd matke jej vyživovaciu povinnosť voči maloletému len v najnižšom možnom zákonnom rozsahu (§ 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

32. Podľa § 37 ods. 2 písm. b/ zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže určiť nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

33. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, keďže správanie matky maloletého je rizikové, a táto žije v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou, považoval súd za potrebné, po dobu 1 roka nariadiť nad výchovou maloletého D. dohľad, ktorý bude vykonávaný v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza.

34. V súlade s ust. § 363 Civilného mimosporového poriadku súd zrušil uznesenie tunajšieho súdu č.k. 12P/34/2021-41.

35. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého ustanovenia zákona žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, v piatich rovnopisoch.

Odvolanie musí okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku súdu) obsahovať oznámenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie môže byť odôvodnené len skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1 a 2 CSP.

Ak povinný nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa 4. časti Civilného mimosporového poriadku a podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/2005 Z.z.).